

Discriminatie-ervaring en tolerantiebeleving op het voortgezet onderwijs Noord-Holland Noord 2016

Elke twee jaar doet Art.1 NHN onderzoek naar het discriminatieklimaat op het Voortgezet Onderwijs in Noord-Holland Noord. Scholen gaven ons vaak de feedback dat zij overspoeld worden met belanghebbende vragenlijsten. In reactie daarop hebben wij de samenwerking gezocht met de GGD Noord-Holland Noord. Dit verzoek stuitte gelukkig op veel bereidwilligheid van hun kant.

In goed overleg heeft dit geleid tot het opstellen van een 8-tal vragen over discriminatie-ervaring en leefklimaat op school, die zijn toegevoegd aan de '*Elektronische MOonitor en VOorlichting*', beter bekend als de Emovo. Deze vragenlijst wordt jaarlijks grootschalig uitgezet in de 2e en 4e klassen van het VO en is onderdeel van het aanbod van de Jeugdgezondheidszorg van de GGD. De vragenlijst gaat over verschillende onderwerpen als gezondheid en welbevinden, sociale contacten en relaties, leefgewoonten, veiligheid, school en gebruik van internet.

De EMOVO 2016 is ingevuld door 10 227 leerlingen van 34 verschillende scholen. De belangrijkste bevindingen staan hieronder kort beschreven.

DISCRIMINATIE-ERVARINGEN

Zelf ervaren

Ruim 11% geeft aan in de afgelopen 12 maanden discriminatie te hebben ervaren. 55% hiervan geeft aan dat dit te maken had met hun afkomst of huidskleur. Daarna volgen, in de top 4, Geloof (21%) Leeftijd (18%) en Seksuele voorkeur (14%). Het vaakst wordt dit ervaren op school zelf (49% door een bekende, 18% door een onbekende op school). Daarna werden (iemand in) de media, de eigen buurt, de social media en een openbare plek vaak genoemd. Ongeveer even vaak door een bekende als door een onbekende. Alleen op de openbare plek gebeurt dat duidelijk vaker door een onbekende.

Zelf gedaan

Aan de andere kant geeft 8,4% aan in de afgelopen 12 maanden zélf te hebben gediscrimineerd. Hier geeft 68% aan dat afkomst of huidskleur hiervoor een reden was. De rest van de top 4 wordt ingenomen door Geloof (29%), Seksuele voorkeur en Leeftijd (beide 19%). Deze groep deed dat duidelijk vaker bij een bekende dan bij een onbekende. Het vaakst discrimineerden zij iemand op school.

LEEFKLIMAAT EN TOLERANTIEBELEVING

Ook op verzoek van de deelnemende scholen van ons eerdere scholen onderzoek, zijn de vragen naar ervaren sfeer, veiligheid en tolerantie

stellingen ook opgenomen in de vragenlijst. De leerlingen werd gevraagd rapportcijfers te geven voor hun beleving van 1) sfeer en 2) veiligheid, 3) het respect tussen de leerlingen onderling en 4) tussen leerlingen en docenten. De resultaten hiervan staan weergegeven in onderstaande tabel.

Welk rapportcijfer geef jij aan jouw school voor: (N=10079)	Weet niet/ geen mening	Onvoldoend (5 of lager)	Voldoende (6 of 7)	Goed (8 of hoger)
Sfeer op school	3%	9%	40%	48%
Veiligheid op school	6%	10%	32%	52%
Respect tussen leerlingen onderling	4%	18%	44%	34%
Respect tussen leerlingen en docenten	5%	19%	41%	35%

Sfeer en veiligheid wordt beide door ongeveer de helft beoordeeld met een 8 of hoger. Respectievelijk 40% en 32% geeft een voldoende, en ongeveer één op de tien leerlingen beoordeelt sfeer en veiligheid met een onvoldoende. Bij het respect tussen leerlingen onderling en het respect tussen leerlingen en docenten verdubbelt het aantal onvoldoendes. Een ruim derde van de leerlingen ervaart het respect met een 8 of hoger.

Ten slotte kregen de leerlingen 4 stellingen voorgelegd, waarmee we kijken naar hun tolerantiebeleving op hun school op een aantal gebieden.

Geef aan in hoeverre je het eens bent met de volgende stellingen (N=10079)	Weet niet/ geen mening	(Helemaal) mee eens	Soms wel/soms niet	(Helemaal) mee oneens
Leerlingen worden buitengesloten	20%	38%	30%	13%
Moslimleerlingen hebben het moeilijk	37%	4%	8%	51%
Homo- of biseksuele leerlingen hebben het moeilijk	38%	7%	13%	42%
Leerlingen met een handicap of chronische ziekte hebben het moeilijk	36%	6%	11%	46%

Daar was een grote groep die gebruik maakt van de categorie het niet te weten. Verder komt naar voren dat het in de totale groep heel duidelijk is dat er wel eens leerlingen worden buitengesloten in het algemeen. Als we specifiek vragen naar een aantal gronden van discriminatie (islam, seksuele gerichtheid, handicap), wordt er een stuk minder vaak intolerantie waargenomen. Dit lijkt niet direct in overeenstemming met de ervaringen van de leerlingen die zelf discriminatie ervaren.

In verdere analyses zullen wij specifiekere verbanden onderzoeken. Een uitgebreider rapport volgt in het voorjaar. Daarin worden de scholen niet apart bekeken. Wel willen we per school een persoonlijk en vertrouwelijk discriminatie- en tolerantiebeeld maken. Op die manier kunnen wij hen gericht adviseren in activiteiten en projecten.